

Dosarul nr. 2rac-143/23
2-21053508-01-2rac-07072023

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central – S. Dubceac
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anturtrans-Nord”, intervenienți accesorii Alexandr Zagorodnov, Ludmila Bordeniuc și Societatea cu Răspundere Limitată „GBS”, cu privire la declararea nulității contractelor de asigurare,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Anturtrans-Nord”, s-a casat hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și s-a trimis cauza spre rejudecare în primă instanță,

constată:

La 08 aprilie 2021, Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni (în continuare CA „Garanție” SA), a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de chemare în judecată, majorată prin cererea din 19 mai 2021, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anturtrans-Nord” (în continuare SRL „Anturtrans-Nord”), intervenienți accesorii Alexandr Zagorodnov și Societatea cu Răspundere Limitată „GBS” (în continuare SRL „GBS”), cu privire la declararea nulității contractelor de asigurare (vol. I, f.d. 29, 36-37, 60).

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 01 februarie 2021, în Chișinău, a avut loc accidentul rutier, în care a fost deteriorat automobilul de model „Peugeot Partner”, cu n/î XXX, condus de Serghei Guzun și autovehiculul de model „Dacia Logan”, cu n/î XXX, condus de Alexandr Zagorodnov.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05184146 din 01 februarie 2011, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Alexandr Zagorodnov, care deținea poliță de asigurare de RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, cu perioadă de asigurare 31 martie 2020 – 30 martie 2021,

eliberată, prin intermedierea agentului de asigurare SRL „Prosper Consult”, de către CA „Garanție” SA în beneficiul asiguratului SRL „Anturtrans-Nord”.

Reclamanta a remarcat că, CA „Garanție” SA a deschis dosarul de daună RCAI nr. D2-21-0023, în cadrul căruia a stabilit temei pentru declararea nulității contractului în cauză pentru dol prin reticență.

Regularizând dosarul de daună RCAI nr. D2-21-0023, CA „Garanție” SA a stabilit că SRL „Anturtrans-Nord” are ca gen de activitate transportul rutier contra cost de persoane în regim de taxi.

Pentru a verifica aceste circumstanțe, CA „Garanție” SA a expediat în adresa Agenției Naționale Transport Auto interpelare, prin care a solicitat informarea dacă, conform datelor disponibile ale Registrului operatorilor de transport rutier, agentul economic SRL „Anturtrans-Nord” este înregistrată în calitate de operator de transport rutier cu utilizarea autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, precum și dacă, conform datelor disponibile, Alexandr Zagorodnov, la 01 februarie 2021, deținea certificatul de competență profesională al conducătorului auto, valabil în trafic național.

Prin răspunsul nr. 07/3-1-2960 din 19 martie 2021, Agenția Națională Transport Auto a informat CA „Garanție” SA că în Registrul operatorilor de transport rutier figurează unitatea de transport de model Dacia Logan, cu n/î XXX, fiind înregistrată din 14 decembrie 2017, în conformitate cu informația transmisă de operatorul de transport rutier SRL „Anturtrans-Nord” prin notificare corespunzătoare. Totodată, conform informației din baza de date a Agenției Naționale Transport Auto, conducătorul auto Alexandr Zagorodnov este înregistrat și dispune de certificatul de competență profesională nr. XXX, eliberat la XXX, având termen de valabilitate de la XXX până la XXX, inclusiv pentru trafic național.

Prin răspunsul nr. 07/3-1-3503 din 02 aprilie 2021, Agenția Națională Transport Auto a comunicat că, începând cu 27 noiembrie 2017, SRL „Anturtrans-Nord” exploatează autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, pentru transportul rutier contra cost în regim de taxi.

Reclamanta a notat că, contractul de asigurare obligatorie RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020 a fost încheiat prin intermedierea agentului în asigurări SRL „Prosper Consult”, care a recepționat cererea SRL „Anturtrans-Nord” de încheiere a contractului dat, în care ultima nu a indicat faptul exploatării autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, în regim de taxi autorizat, dar a indicat ca fiind modul de exploatare: „Alte moduri”. Ca urmare, asiguratului SRL „Anturtrans-Nord” i s-a calculat și s-a încasat prima de asigurare în sumă de 1 178,10 lei, pe când ar trebui să constituie 2 217,60 de lei.

Astfel, în cadrul examinării dosarului de daună RCAI nr. D2-21-0023, CA „Garanție” SA a constatat că, din anul 2017, SRL „Anturtrans-Nord” exploatează autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, în regim de taxi, faptul care nu i-a fost comunicat la încheierea contractului de asigurare de RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, contrar prevederilor art. 1837 alin. (1) din Codul civil.

Reclamanta a indicat că, SRL „Anturtrans-Nord” intenționat și în mod dolosiv, prin reticență, a trecut sub tăcere faptul exploatării din 2017 în regim de taxi a autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, la încheierea contractului de asigurare de RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, cu scopul

de a obține o economie la calcularea și achitarea primei de asigurare aferente acestui contract de circa 50%, ceea ce constituie temei de nulitate.

CA „Garanție” SA a învederat că, nu ar fi încheiat cu SRL „Anturtrans-Nord” contractul de asigurare de RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, în cazul în care ar fi cunoscut modul de exploatare adevărat a autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX, întrucât riscul asigurat pasibil de preluare în asigurare nu este avantajos economic.

Deci, încălcarea de către asigurat a obligației sale de informare a asiguratorului privind împrejurările esențiale referitor la riscul pasibil de asigurare, care a fost săvârșită intenționat cu rea-credință, constituie temei legal de nulitate relativă a contractului de asigurare RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, încheiat între CA „Garanție” SA și SRL „Anturtrans-Nord” în privința autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX.

Prin cererea de majorare a pretențiilor din acțiune, reclamanta a invocat că, prin scrisoarea nr. 257 din 08 aprilie 2021 a solicitat de la Brokerul de Asigurări-Reasigurări „Hermina” SRL prezentarea explicațiilor privind modul în care s-a acționat la încheierea contractului de asigurare obligatorie RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020 cu SRL „Anturtrans-Nord”, precum și acțiunile întreprinse de agentul BAR „Hermina” SRL – SRL „Prosper Consult”.

Potrivit răspunsului din 08 aprilie 2021 la scrisoare nr. 257, recepționat la 30 aprilie 2021, intermediarii în asigurări și-au onorat obligația de a explica entității economice SRL „Anturtrans-Nord” tarifele de asigurare, de a solicita informația relevantă și de a pune întrebări privind modul de exploatare a autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX.

Prin interpelare nr. 282 din 21 aprilie 2021, CA „Garanție” SA a solicitat Agenției Naționale de Transport Auto prezentarea informațiilor oficiale din Registrul operatorilor de transport rutier în privința autovehiculelor exploatate de către SRL „Anturtrans-Nord” și în privința cărora sunt încheiate mai multe contracte de asigurare de răspundere civilă auto internă valabile cu CA „Garanție” SA.

Prin răspunsul nr. 07/3-1-4762 din 07 mai 2021, Agenția Națională Transport Auto a informat CA „Garanție” SA că SRL „Anturtrans-Nord” exploatează în condițiile notificării/înregistrării următoarele 17 autovehicule în modul, după cum urmează:

- autovehicul de model VW Sharan, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 006359932 pentru perioada 21 decembrie 2020 – 20 decembrie 2021;

- autovehicul de model Ford Tranzit, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005893520 pentru perioada 16 iunie 2020 – 15 iunie 2021;

- autovehicul de model Mercedes Sprinter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005886379, pentru perioada 12 iunie 2020 – 11 iunie 2021;

- autovehicul de model VW Crafter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005880221, pentru perioada 11 iunie 2020 – 10 iunie 2021;

- autovehicul de model Mercedes 315CDI, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005882381, pentru perioada 11 iunie 2020 – 10 iunie 2021;

- autovehicul de model Mercedes Sprinter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005858511, pentru perioada 03 iunie 2020 - 02 iunie 2021;

- autovehicul de model Mercedes 311CDI, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005845066, pentru perioada 30 mai 2020 – 29 mai 2021;

- autovehicul de model Toyota Avensis, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005844726, pentru perioada 30 mai 2020 – 29 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes Vito 113, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005837496, pentru perioada 28 mai 2020 – 27 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes Sprinter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005835182, pentru perioada 27 mai 2020 – 26 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes 215 CDI, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005831718, pentru perioada 26 mai 2020 – 25 mai 2021;

- autovehicul de model VW LT35, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005819144, pentru perioada 22 mai 2020 – 21 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes Sprinter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005799939, pentru perioada 18 mai 2020 – 17 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes 316CDI, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005793396, pentru perioada 15 mai 2020 – 14 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes 313 CDI, n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005793293, pentru perioada 15 mai 2020 – 14 mai 2021;

- autovehicul de model Mercedes Sprinter, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – regim taxi, nr. contractului de asigurare RCAI 005777412, pentru perioada 11 mai 2020 – 10 mai 2021;

- autovehicul de model VW LT35, cu n/î XXX, tipul de transport rutier contra cost – național și internațional de mărfuri și colete, nr. contractului de asigurare RCAI 005728387, pentru perioada 19 aprilie 2020 – 18 aprilie 2021.

În opinia reclamantei, SRL „Anturtrans-Nord” în mod dolosiv, prin reticență, a trecut sub tăcere faptul exploatării celor 17 autovehicule în alt regim decât cel declarat de „alte moduri” la încheierea contractelor de asigurare de RCAI, cu scopul de a obține o economie la calcularea și achitarea primele de asigurare aferente acestor 17 contracte, ceea ce constituie un temei de nulitate. Or, pârâta avea obligația de a declara exploatarea celor 17 autovehicule în regim de taxi și în regim de transport interurban autorizat, ceea ce impune calcularea și achitarea de către pârâtă și a primelor de asigurare majorate.

Reclamanta CA „Garanție” SA a solicitat prin cererea de majorare a pretențiilor declararea nulității în temeiul dolului a contractului de asigurare de RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, încheiat între CA „Garanție” SA și SRL „Anturtrans-Nord” în privința autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX; declararea nulității în temeiul dolului a contractelor de asigurare RCAI nr. 006359932 din 21 decembrie 2020, nr. 005893520 din 16 iunie 2020, nr. 005886379 din 12 iunie 2020, nr. 005880221 din 11 iunie 2020, nr. 005882381 din 11 iunie 2020, nr. 005858511 din 03 iunie 2020, nr. 005845066 din 30 mai 2020, nr. 005844726 din 30 mai 2020, nr. 005837496 din 28 mai 2020, nr. 005835182 din 27 mai 2020, nr. 005831718 din 26 mai 2020, nr. 005819144 din 22 mai 2020, nr. 005799939 din 18 mai 2020, nr. 005793396 din 15 mai 2020, nr. 005793293 din 15 mai 2020, nr. 005777412 din 11 mai 2020 și nr. 005728387 din 17 aprilie 2020, încheiate între CA „Garanție” SA și SRL „Anturtrans-Nord” SRL, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 16 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Liudmila Bordeniuc (vol. I, f.d. 122).

Prin hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de CA „Garanție” SA împotriva SRL „Anturtrans-Nord”, intervenienți accesorii Alexandr Zagorodnov, Ludmila Bordeniuc și SRL „GBS”, cu privire la declararea nulității contractelor de asigurare.

S-a declarat nul în temeiul dolului contractul de asigurare RCAI nr. 005683663 din 23 martie 2020, încheiat între CA „Garanție” SA și SRL „Anturtrans-Nord” în privința autovehiculului de model Dacia Logan, cu n/î XXX.

S-au declarat nule în temeiul dolului contractele de asigurare RCAI nr. 006359932 din 21 decembrie 2020, nr. 005893520 din 16 iunie 2020, nr. 005886379 din 12 iunie 2020, nr. 005880221 din 11 iunie 2020, nr. 005882381 din 11 iunie 2020, nr. 005858511 din 03 iunie 2020, nr. 005845066 din 30 mai 2020, nr. 005844726 din 30 mai 2020, nr. 005837496 din 28 mai 2020, nr. 005835182 din 27 mai 2020, nr. 005831718 din 26 mai 2020, nr. 005819144 din 22 mai 2020, nr. 005799939 din 18 mai 2020, nr. 005793396 din 15 mai 2020, nr. 005793293 din 15 mai 2020, nr. 005777412 din 11 mai 2020 și nr. 005728387 din 17 aprilie 2020, încheiate între CA „Garanție” SA și SRL „Anturtrans-Nord” SRL.

S-a încasat de la SRL „Anturtrans-Nord” în beneficiul CA „Garanție” SA suma de 270 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată (vol. I, f.d. 130, 136-141 recto-verso).

La 11 martie 2022, SRL „Anturtrans-Nord” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, iar la 10 octombrie a depus cererea de apel motivată (vol. I, f.d. 132, 158-163).

Prin decizia din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de SRL „Anturtrans-Nord”, s-a casat integral hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a remis cauza la rejudecare în prima

instanță, în alt complet de judecată, în temeiul art. 385 lit. d) din Codul de procedură civilă (vol. I, f.d. 206, 207-215 recto-verso).

Prin încheierea din 29 mai 2023 a Curții de Apel Bălți s-a corectat, din oficiu, eroarea admisă în dispozitivul deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, indicându-se corect sintagma ce ține de calea de atac și ordinea de atac în următoarea formulă: „Decizia nu se supune niciunei căi de atac” (vol. I, f.d. 217-218).

La 27 martie 2023, CA „Garanție” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și menținerea hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central (vol. II, f.d. 2-3 recto-verso).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către CA „Garanție” SA împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de către CA „Garanție” SA este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

În corespundere cu art. 433 alin. (1) lit. a¹) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).

Articolul 429 din Codul de procedură civilă statuează cert la alin. (4) lit. a) că nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac.

La caz, se atestă că, CA „Garanție” SA și-a îndreptat calea de atac împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care cauza a fost trimisă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată, în temeiul art. 385 lit. d) din Codul de procedură civilă (vol. I, f.d. 206, 207-215 recto-verso).

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recurenta CA „Garanție” SA a acționat contrar dispozițiilor art. 429 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, iar din acest considerent recursul urmează a fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 alin. (1) lit. a¹) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 429 alin. (4) lit. a), art. 433 lit. a¹), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Viorica Puica

judecătorii

Aliona Donos

Oxana Parfeni